

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 393/2010-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. októbra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. J. K., T., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8 Co 158/2009 z 21. januára 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. J. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. septembra 2010 doručená sťažnosť MUDr. J. K., T. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o

ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 Co 158/2009 z 21. januára 2010.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol účastníkom konania vedeného Okresným súdom Humenné (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 9 C 112/2005 v postavení žalovaného. Predmetné konanie začalo na základe návrhu žalobcov zo 14. septembra 2009, ktorým sa domáhali ochrany osobnosti, pričom *„uplatňovali také prostriedky ochrany, ktoré z časti na pojednávaní dňa 28. 05. 2009 vzali späť a z časti ich súd zamietol. Vo svojom rozsudku zo dňa 17. 06. 2009 Okresný súd Humenné uložil sťažovateľovi, aby upustil od fotografovania a zhotovovania zvukových alebo akýkoľvek iných záznamov týkajúcich sa žalobcov.“*. Súčasne okresný súd rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Na odvolanie sťažovateľa, ktorý okrem iného navrhoval zmeniť rozsudok okresného súdu sp. zn. 9 C 112/2005 z 28. mája 2009 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) vo výroku o trovách konania poukazujúc na svoj úspech vo veci, krajský súd rozsudkom sp. zn. 8 Co 158/2009 z 21. januára 2010 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) potvrdil rozsudok okresného súdu a náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal.

Proti výroku rozsudku krajského súdu, ktorým bol potvrdený výrok rozsudku okresného súdu o trovách konania, podal sťažovateľ dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 3 Cdo 117/2010 z 21. júla 2010 odmietol ako neprípustné.

Na základe uvedeného sťažovateľ tvrdil, že využil všetky dostupné prostriedky nápravy a *„je presvedčený o tom, že rozhodnutím Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8 Co 158/2008 zo dňa 21. 01. 2010 došlo k zásahu do jeho práva na spravodlivé súdne konanie a práva domáhať sa svojho práva na súde zákonom ustanoveným spôsobom“*.

V tejto súvislosti sťažovateľ tiež poukázal na súčasnú judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne

podanej sťažnosti je táto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Lehota na podanie sťažnosti bude pritom považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (II. ÚS 195/2010).

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uviedol, že z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) vzťahujúcich sa na trovy konania vyplýva, že *«mu patrí náhrada trov konania keďže pomer úspechu a neúspechu jeho a odporcov bol výrazne v jeho prospech.*

Krajský súd v Prešove vo svojom rozsudku zo dňa 21. 01. 2010 uviedol: „pokiaľ bola predmetom odvolania žalovaného aj námietka voči trovám prvostupňového konania, javí sa, že táto by mala opodstatnenie, avšak vzhľadom na to, že právna zástupkyňa žalovaného si trovy konania vyčíslila až po lehote ustanovenej v § 151 ods. 1 O. s. p., preto rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne z iných dôvodov“.

Z uvedeného vyplýva, že krajský súd považoval odvolanie sťažovateľa proti rozsudku súdu prvého stupňa za opodstatnené („táto by mala opodstatnenie“), ale odvolaniu nevyhovел a nepriznal sťažovateľovi trovy konania z dôvodov, že jeho právna zástupkyňa nevyčíslila trovy, ako uvádza odvolací súd v lehote ustanovenej v ustanovení § 151 ods. 1 O. s. p. Je teda zrejmé, že odvolací súd... nevyjadril svoj právny názor obsiahnutý v odôvodnení rozsudku o dôvodnosti sťažovateľovho odvolania vo výroku rozsudku.».

Poukazujúc na ustanovenia § 151 ods. 1 a 2 OSP sťažovateľ taktiež argumentoval, že *„povinnosť vyčísliť trovy konania v lehote 3 pracovných dní zaťažuje toho účastníka, ktorému bola rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, prisúdená náhrada trov konania. Niet však sporu, že v predmetnej veci o takýto prípad nešlo. Súd prvého stupňa na pojednávaní, na ktorom vyhlásil rozsudok, ktorým sa konanie končilo, o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V predmetnej veci teda nedošlo k situácii, kedy by súd priznal sťažovateľovi náhradu trov konania a on by trovy právneho zastúpenia nevyčíslil. Je teda zrejmé, že odvolací súd sankcionoval nepriznaním náhrady trov konania sťažovateľa za nesplnenie povinnosti, ktorú sťažovateľovi O. s. p., ani žiaden iný právny predpis neukladá...“.*

Na základe uvedeného sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd takto rozhodol:

„základné právo sťažovateľa MUDr. J. K. na postup súdu zákonom ustanoveným spôsobom zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy SR a na spravodlivé súdne konanie zakotvené v článku 6 ods. 1 vety prvej Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8 Co 158/2009 zo dňa 21. 01. 2010 bolo porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Krajskému súdu v Prešove pokračovať v porušovaní práv sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8 Co 158/2009 zo dňa 21. 01. 2010 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 117/2010 zo dňa 11. 07. 2010 a vec vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

Krajský súd v Prešove je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy tohto konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto

ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ v petite sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu. Okresný súd uvedeným rozsudkom uložil sťažovateľovi povinnosť poskytnúť žalobcom písomné ospravedlnenie. V časti, v ktorej sa žalobcovia domáhali, aby bol sťažovateľ povinný upustiť od fotografovania a zhotovovania zvukových, ale aj akýchkoľvek iných záznamov týkajúcich sa žalobcov žalobu zamietol. Vo zvyšnej časti konanie zastavil a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania aplikujúc § 142 ods. 2 OSP (zásada úspechu v konaní). K porušeniu označených práv sťažovateľa malo dôjsť v dôsledku nesprávneho a arbitrárneho záveru krajského súdu týkajúceho sa náhrady trov prvostupňového konania.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v sťažnosti je oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáhal. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy). Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Sťažovateľ sa v návrhu na rozhodnutie sťažnosti (ale tiež v rámci sťažnosti ako takej, pozn.) nedomáhal vyslovenia porušenia v sťažnosti označených práv aj uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 117/2010 z 21. júla 2010. Ústavný súd viazaný návrhom sťažovateľa na začatie konania v zmysle § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde sa uvedeným uznesením najvyššieho súdu nemohol zaoberať. V ďalšom posudzoval už iba (v sťažnosti a jej petite) namietaný rozsudok krajského súdu.

Podľa aktuálnej judikatúry ústavného súdu v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku sa považuje ústavná sťažnosť za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Pritom lehota na podanie tejto sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (I. ÚS 169/09, I. ÚS 358/09).

V súlade s už uvedenou judikatúrou a vzhľadom na zistenie ústavného súdu, že najvyšší súd sa nezaoberal meritórnym preskúmaním rozsudku krajského súdu na základe sťažovateľom podaného dovolania smerujúceho len proti výroku o trovách konania, ktoré bolo odmietnuté ako procesne neprípustné, považoval ústavný súd v tomto prípade za zachovanú aj lehotu na podanie sťažnosti proti rozsudku krajského súdu. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd pristúpil k preskúmaniu námietok sťažovateľa vo vzťahu k namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv výrokom rozsudku krajského súdu o náhrade trov konania.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že krajský súd v napadnutom rozsudku ústavne nekonformným spôsobom aplikoval § 151 ods. 1 OSP, keď pri posudzovaní odvolania sťažovateľa k jeho námietke smerujúcej proti výroku rozsudku okresného súdu o trovách konania uviedol, že sa táto javí ako opodstatnená, ale z dôvodu nesplnenia povinnosti právnej zástupkyne sťažovateľa vyčíslit' trovy konania v lehote troch pracovných dní od vyhlásenia rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, rozsudok okresného súdu aj v časti náhrady trov konania potvrdil ako vecne správny.

Podľa § 151 ods. 1 OSP povinnosť vyčíslenia trov právneho zastúpenia v zákonom ustanovenej lehote však zaťažuje len toho účastníka konania, ktorému bola náhrada trov konania rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, prisúdená. V posudzovanej veci okresný súd rozhodol o náhrade trov konania v súlade so zásadou zodpovednosti za výsledok konania (zásada úspechu) tak, že vzhľadom na približne rovnaký úspech účastníkov konania im náhradu trov konania nepriznal.

Ústavný súd poukazuje na to, že námietky sťažovateľa týkajúce sa rozhodovania krajského súdu o trovách konania, resp. ich sumy smerujú proti porušeniu práva na

spravodlivý proces, čo sa mohlo negatívne dotknúť sťažovateľa. Z hľadiska kritérií spravodlivého procesu ich však podľa názoru ústavného súdu nemožno dávať na rovnakú úroveň a pripisovať im rovnakú relevanciu ako námietkam proti procesnému postupu vedúcemu k rozhodnutiu vo veci samej. Preto, aj keď je napadnutý rozsudok v tejto časti z hľadiska kritérií zákonnosti spochybniteľný, viedlo by prípadné vyslovenie porušenia práva, resp. zrušenie tohto rozsudku len vo vzťahu k časti týkajúcej sa trov konania v konečnom dôsledku k uloženiu povinnosti krajskému súdu vysporiadať sa s rozdielnymi právnymi názormi sťažovateľa a prvostupňového súdu, iba pokiaľ ide o pomer úspešnosti sťažovateľa v porovnaní s úspešnosťou žalobcov v konaní o ochranu osobnosti a od tejto skutočnosti sa odvíjajúce rozdelenie náhrady trov konania, resp. ich nepriznanie žiadnemu účastníkovi. V spojitosti s tým ústavný súd poukazuje na ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávnu intenzitu namietaného pochybenia krajského súdu v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 62/08, IV. ÚS 358/09).

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 101/03 alebo IV. ÚS 136/05).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že účinky výkonu právomoci krajského súdu v danom prípade sú zlučiteľné so základným právom sťažovateľa na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), resp. právom na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru), a preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. októbra 2010